

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного і інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
**ОК 7. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньо-наукової програми *Право*
Галузь знань *D Бізнес, адміністрування та право*
за спеціальністю *D8 Право*
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Розробники: Арістова Ірина Арістова, д.ю.н., професор, зав. кафедри адміністративного і інформаційного права
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Чернадчук Тамара Чернадчук, к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і інформаційного права
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри адміністративного і інформаційного права	протокол від <u>12.06.26. №16</u>
	Завідувач кафедри <u>Арістова</u> (підпис) Ірина Арістова (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Арістова Ірина Арістова
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітньо-наукова програма

Кузнецов Марина Кузнецов
(підпис) (ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури, де реалізується освітня програма

Ярошук Світлана Ярошук
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана
(ПІБ)

Кравченко Іван Кравченко
(підпис) (ПІБ)

Олег Роговенко
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Тарас Надія Тарасівна
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.06.2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного і інформаційного права		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-наукова програма «Право» за спеціальністю D8 Право		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається на протязі 1 семестру, 10 тижнів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредита ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 90 годин	Контактна робота(заняття) денна/заочна		
		Лекційні – 20/6 години	Практичні /семінарські – 20/4 годин	Лабораторні – 50/80 годин
10.	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Ірина Арістова, д.ю.н., професор, зав. кафедри адміністративного і інформаційного права		
11.1	Контактна інформація	iryna.aristova@snaeu.edu.ua		
12.	Загальний опис освітнього компонента	«Сучасні тенденції юридичної науки в умовах сталого розвитку» — це фундаментальний курс для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD), спрямований на комплексне переосмислення правової реальності в епоху глобальних трансформацій. Освітній компонент базується на зміні правової парадигми від класичного антропоцентризму до антропоєкоцентризму, де право розглядається як динамічний інструмент забезпечення життєздатності соціоєкосистем. Курс інтегрує передові досягнення юридичної доктрини з вимогами Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року та Європейського зеленого курсу, забезпечуючи «подвійний перехід» правової системи України. Особлива увага приділяється трансформації галузевих інститутів (аграрного, земельного та екологічного права) через впровадження архітектури публічного врядування та концепції «Права як коду». Програма охоплює питання алгоритмічного врядування, ESG-комплаєнсу та правового захисту екосистем, що є критичним для розбудови аграрного сектору та громад на засадах сталого розвитку. - Академічне значення: опанування «Золотого стандарту» верифікації наукової новизни та методів предиктивної аналітики для власного PhD-дослідження. - Особисте значення: трансформація дослідника у модель Homo Sustainabilis, здатного бути «арбітром смислів» у цифровому суспільстві. - Професійне значення: набуття навичок юридичного дизайну та стійкого врядування для роботи у державних структурах,		

		міжнародних організаціях та агробізнесі. Освітній компонент «Сучасні тенденції юридичної науки в умовах сталого розвитку» спрямований на формування у здобувачів уявлення про місце і роль юридичної науки на різних етапах розвитку суспільства, особливостей юридичної науки, аналізу її сучасних тенденцій; засвоєння та набуття навичок аналізу нормативно-правових актів, достатніх для проведення власного наукового дослідження в процесі виявлення актуальних теоретичних проблем та визначення напрямів їх вирішення. Програма курсу спрямована на підготовку наукової еліти, здатної формувати юридичне кадрове забезпечення для сталого розвитку громад та аграрного сектору на регіональному і національному рівнях.
13.	Мета освітнього компонента	<i>Метою</i> є розвиток дослідницької спроможності здобувачів PhD проектувати стійкі правові моделі на засадах антропо-екоцентризму та архітектури права для реалізації Цілей сталого розвитку в публічному врядуванні, аграрному секторі та цифровій економіці згідно з європейськими стандартами. Досягнення мети передбачає реалізацію наступних стратегічних завдань: • Доктринальне переосмислення: Критичний аналіз еволюції праворозуміння від юридичного позитивізму до глобального правового синтезу в умовах кліматичних та цифрових викликів. • Юридична інженерія: Опанування методів проектування та алгоритмізації права для побудови стійких моделей управління в аграрному, земельному та екологічному секторах. • Ціннісна орієнтація: Імплементация принципів міжгенераційної справедливості, солідаризму та етичного використання ШІ в архітектурі публічних політик. • Синхронізація зі стандартами ЄС: Забезпечення здатності до правової та технологічної гармонізації національного законодавства з EU Acquis та стандартами ООН 2.0. • Розвиток людського капіталу: Підготовка «арбітрів смислів», здатних забезпечувати цифрову рівність (інклюзію) та сталий розвиток міст і громад.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на курсах, які викладалися на другому (магістерському) рівні вищої освіти спеціальності 081 «Право». 2. Освітній компонент є основою для написання дисертаційного дослідження.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковий перевірячці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього

		аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ШІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної доброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Ключові слова	взаємодія галузей права, взаємодія юридичної науки з іншими галузями наук, концепції праворозуміння, цифрова трансформація, сталий розвиток, європейська інтеграція, міжгенераційна справедливість, трансформація функцій права, розумне регулювання, цифровий суверенітет особи, екоцид, екологізація права, право як код, алгоритмічна підзвітність, цифровий паспорт продукту, європейський зелений курс, архітектура права, юридична футурологія, антропо-екоцентризм, предиктивна аналітика.
17.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4055

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)												Як оцінюється РНД
	РН 1	РН 3	РН 4	РН 5	РН 6	РН 8	РН 10	РН 11	РН 12	РН 13	РН 14	РН 15	
<u>ДРН1.</u> обґрунтовувати нову модель праворозуміння на засадах антропоекоцентризму та міжгенераційної справедливості у контексті глобальної зміни парадигми юридичної науки.	X	X											Проведення модульного контролю та виконання аналітичних завдань
<u>ДРН2.</u> критично оцінювати трансформацію функцій права та моделей публічного врядування (Good Governance, Digital-Era Governance) для забезпечення Цілей сталого розвитку в умовах повоєнного відновлення.									X	X		X	Семінарські заняття 1,2.
<u>ДРН3.</u> синтезувати концепцію «Екологічного конституціоналізму» та правові механізми захисту прав людини нового покоління (цифрових, екологічних, нейроправ) на основі міжнародних і європейських стандартів								X	X				Семінарські заняття 3-7.
<u>ДРН 4.</u> розробляти правові інструменти та алгоритми ESG-комплаєнсу для суб'єктів господарювання в умовах переходу до циркулярної економіки та цифрової трансформації (EU AI Act).						X					X		Семінарські заняття 7-10.

ДРН5. формулювати критерії наукової новизни та проектувати сценарії розвитку юридичної науки (Юридична футурологія) із застосуванням предиктивної аналітики та міждисциплінарного підходу у власних PhD-дослідженнях.			X	X	X		X						Семінарські заняття 1-10.
---	--	--	---	---	---	--	---	--	--	--	--	--	---------------------------

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна			Рекомендована література
	Аудиторна робота	Само-стійна робота		
	Лк	П.з / семін. з		
Лекція 1. Сталий розвиток як методологічна та ціннісна парадигма сучасної юридичної науки План: 1. Генезис концепції сталого розвитку (економічний, соціальний, екологічний виміри). 2. Сталий розвиток як міждисциплінарна наукова парадигма. 3. Вплив концепції сталого розвитку на юридичне мислення. 4. Право як інструмент досягнення сталого розвитку. 5. Значення сталого розвитку для юридичних досліджень на рівні PhD.	2/2	2	5/8	6.1.1.Методичне забезпечення (1) 6.1.2.Підручники, посібники (2-6) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (5,21) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 7-15, 33-42) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (1-22)
Лекція 2. Еволюція праворозуміння в умовах сталого розвитку План: 1. Класичний юридичний позитивізм та його обмеження. 2. Неопозитивізм і розширення уявлень про джерела права. 3. Постпозитивізм, природне право та ціннісні підходи. 4. Сталий розвиток як фактор трансформації праворозуміння. 5. Значення еволюції праворозуміння для сучасних правових досліджень.	2/2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (4-6) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (21) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 7, 8, 10, 15, 43-47) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (23-48)
Лекція 3. Трансформація функцій права у контексті Цілей сталого розвитку (SDGs) План: 1. Класичні функції права: регулятивна, охоронна, виховна.	2	2/2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (4-6) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (5, 6, 14, 21) 6.1.4.Нормативно-правова база (1,

2. Цілі сталого розвитку ООН і право. 3. Інтегративна та прогностична функції права. 4. Право як механізм балансування публічних і приватних інтересів. 5. Функціональна адаптація правових систем у XXI столітті.				7, 8, 10, 11, 15-17, 28-30, 35-39, 43, 46, 47, 59, 70, 75) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (49-70)
<i>Лекція 4. Публічне управління та право сталого розвитку</i> План: 1. Публічне управління в умовах сталого розвитку. 2. Взаємодія права і політик сталого розвитку. 3. Моделі управління (NPM, Good Governance, Digital-Era Governance). 4. Роль адміністративного права у забезпеченні сталого розвитку. 5. Українські реалії та виклики публічного управління.	2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (4-6) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (8, 9, 11, 13-16, 24) 6.1.4.Нормативно-правова база (2, 17, 18, 20, 35, 47-53) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (71-92)
<i>Лекція 5. Права людини нового покоління та сталий розвиток</i> План: 1. Класифікація поколінь прав людини. 2. Колективні та солідарні права. 3. Екологічні, інформаційні та цифрові права. 4. Сталий розвиток і концепція людської безпеки. 5. Правові механізми захисту прав людини у довгостроковій перспективі.	2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (1-4) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (4, 9, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 5, 12, 14, 17, 20, 21, 47, 55-59. 69) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-5) 6.2. Додаткові джерела (93-118)
<i>Лекція 6. Екологізація права та формування права сталого розвитку</i> План: 1. Екологічне право як ядро права сталого розвитку 2. Принципи обережності, запобігання та міжпоколінної справедливості. 3.Інтеграція екологічних стандартів у галузеве законодавство. 4. Судова практика у сфері екологічних прав. 5. Перспективи розвитку екологічно орієнтованої юриспруденції..	2/2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (2, 3) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (4, 17, 24) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 3, 5, 6, 8, 10-12, 14, 15, 20, 21, 60-62) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (119-133)
<i>Лекція 7. Цифрова трансформація, III і сталий розвиток</i> План: 1. Цифровізація як фактор сталого розвитку. 2. Алгоритмізація права та публічного управління.	2	2/2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (1) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (1-3, 6, 7, 10, 18, 23) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 2, 12, 14, 17-20, 23, 24, 26, 44, 64-67)

3. Штучний інтелект і принципи відповідального використання. 4. Правові ризики цифрової нерівності. 5. Сталий розвиток як критерій цифрового регулювання.				6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (134-152)
<i>Лекція 8. Економіка сталого розвитку і право</i> План: 1. Концепція «зеленої» та циркулярної економіки. 2. Правове регулювання сталого фінансування. 3. ESG-стандарти та їх правова природа. 4. Баланс економічної свободи і суспільного інтересу. 5. Роль права у довгостроковій економічній стабільності.	2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (3) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (9, 13, 16) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 2, 8, 10, 14, 17-23, 29, 31, 64, 65, 68-71, 77) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (153-167)
<i>Лекція 9. Міжнародне та європейське право сталого розвитку</i> План: 1. Міжнародно-правові основи сталого розвитку. 2. Право ЄС і Європейський зелений курс. 3. Інкorporація міжнародних стандартів у національне право. 4. Євроінтеграційні зобов'язання України. 5. Гармонізація правових систем у сфері сталого розвитку.	2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1. 2. Підручники, посібники (3) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (5, 6, 14, 16) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 4, 8, 10, 11, 15, 16, 22, 25, 27, 29, 31, 32, 40, 52, 78, 79, 81, 82) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (168-178)
<i>Лекція 10. Юридична наука майбутнього: сталий розвиток як орієнтир</i> План: 1. Трансформація юридичної науки у XXI столітті. 2. Міждисциплінарність і системний підхід у праві. 3. Роль юридичної науки у формуванні політик сталого розвитку. 4. Нові напрями правових досліджень. 5. Сталий розвиток як критерій наукової новизни та практичної значущості.	2	2	5/8	6.1.1 Методичне забезпечення (1) 6.1.3. Публікації розробників силабусу (1-23) 6.1.4.Нормативно-правова база (1, 2, 12, 14, 19, 20, 23, 24, 83, 84) 6.1.5. Веб- та електронні ресурси (1-6) 6.2. Додаткові джерела (179-189)
Всього	20/6	20/4	50/80	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин

<u>ДРН1.</u> обґрунтовувати нову модель праворозуміння на засадах антропоєкоцентризму та міжгенераційної справедливості у контексті глобальної зміни парадигми юридичної науки.	- проведення лекцій та семінарів мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - тематична дискусія, обговорення проблемних питань.	8/2	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських занять; – проходження тренувального тестування; – письмова робота.	10/16
<u>ДРН2.</u> критично оцінювати трансформацію функцій права та моделей публічного врядування (Good Governance, Digital-Era Governance) для забезпечення Цілей сталого розвитку в умовах повоєнного відновлення.	- проведення лекцій та семінарів мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - тематична дискусія, обговорення проблемних питань.	8/2	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських робіт; – проходження тренувального тестування; – письмова робота.	10/16
<u>ДРН3.</u> синтезувати концепцію «Екологічного конституціоналізму» та правові механізми захисту прав людини нового покоління (цифрових, екологічних, нейроправ) на основі міжнародних і європейських стандартів	- проведення лекцій та семінарів мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - тематична дискусія, обговорення проблемних питань.	8/2	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських робіт; – проходження тренувального тестування; – письмова робота.	10/16
<u>ДРН 4.</u> розробляти правові інструменти та алгоритми ESG-комплаєнсу для суб'єктів господарювання в умовах переходу до циркулярної економіки та цифрової трансформації (EU AI Act).	– робота з літературними джерелами; – тематична дискусія з проблемних питань; – пошукова робота; – індивідуальна дослідницька робота.	8/2	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських робіт; – письмова робота.	10/16
<u>ДРН5.</u> формулювати критерії наукової новизни та проектувати сценарії розвитку юридичної науки (Юридична футурологія) із застосуванням предиктивної аналітики та міждисциплінарного	– робота з літературними джерелами; – тематична дискусія з проблемних питань; – пошукова робота; – аналіз концепції розвитку юридичної науки з точки зору цілей сталого розвитку;	8/2	– підготовка до захисту індивідуальної дослідницької роботи (тези на конференцію, наукова стаття).	10/16

підходу у власних PhD-дослідженнях.	–індивідуальна дослідницька робота.			
Всього годин		40/10		50/80

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	<i>Семінарське заняття за темою 1. Сталий розвиток як методологічна та ціннісна парадигма сучасної юридичної науки</i>	4 балів /4%	До 1 тижня
2	<i>Семінарське заняття за темою 2. Еволюція праворозуміння в умовах сталого розвитку</i>	4 балів /4%	До 2 тижня
3	<i>Семінарське заняття за темою 3. Трансформація функцій права у контексті Цілей сталого розвитку (SDGs)</i>	4 балів /4%	До 3 тижня
4	<i>Семінарське заняття за темою 4. Публічне управління та право сталого розвитку</i>	4 балів /4%	До 4 тижня
5	<i>Семінарське заняття за темою 5. Права людини нового покоління та сталий розвиток</i>	4 балів /4%	До 5 тижня
6	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 5 тижня
7	Ітого 1 модуль	35 балів /35%	
8	<i>Семінарське заняття за темою 6. Екологізація права та формування права сталого розвитку</i>	3 балів /3%	До 6 тижня
9	<i>Семінарське заняття за темою 7. Цифрова трансформація, ШІ і сталий розвиток</i>	3 балів /3%	До 7 тижня
10	<i>Семінарське заняття за темою 8. Економіка сталого розвитку і право</i>	3 балів /3%	До 8 тижня
11	<i>Семінарське заняття за темою 9. Міжнародне та європейське право сталого розвитку</i>	3 балів /3%	До 9 тижня
12	<i>Семінарське заняття за темою 10. Юридична наука майбутнього: сталий розвиток як орієнтир</i>	3 балів /3%	До 10 тижня
13	Підготовка матеріалів по темі дисертаційного дослідження до публікації і обговорення на «круглому столі».	5 балів /5%	До 10 тижня
14	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 10 тижня
15	Ітого II модуль	35 балів /35%	
16	Іспит	30 балів /30%	За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	0-1 бал	2 бала	3 бала	4 бала
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Підготовка матеріалів по темі дисертаційного дослідження до публікації і обговорення на «круглому столі» (тези доповіді).	3 бала		5 балів	
	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми, але здобувач не приймав прямої участі в «круглому столі»		Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми, здобувач приймав пряму участь в «круглому столі»	
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань відсутні або недостатньо розкриті	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань недостатньо розкриті	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань розкриті	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань повністю розкриті

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне (письмове) опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2.	Письмовий зворотний зв'язок на есе, реферат	Протягом 1 тижня після складання
3.	Проходження тестування модульного контролю та підготовки тез доповіді зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Методичне забезпечення

1. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки в умовах сталого розвитку», на платформі Moodle, СНАУ, 2026 рік.

6.1.2. Підручники, посібники

1. Адміністративне право України : підручник. / [А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, Є.П. Суєтнов ін.] ; за заг. ред.. д.ю.н., проф.. О.В.Кузьменко, д.ю.н., проф.. В.Г. Чорної. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 700 с.

2. Екологічне право: підручник / [Кузьменко О.В., Колпаков В.К ін.] ; за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2024. 1008 с.

3. Микієвич М. М., Андрусевич Н. І. Європейське право навколишнього середовища : навч. посібник. Львів, 2024 (оновлене вид.). 256 с.

4. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 584 с.

5. Колодій А. М. Філософія прав людини у ХХІ столітті. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 340 с.

6. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права : навч. посібник. Львів : ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.

6.1.3. Публікації розробників силабусу

1. **Aristova I**, Kapitanenko N, Lyseiuk A, Kryvolap I, Kharytonov O. Information Sovereignty under Fire: Legal Challenges for Ukraine. *Applied Cybersecurity & Internet Governance*. 2025. vol. 4, no. 1. DOI: <https://doi.org/10.60097/ACIG/209993>. URL: <https://tinyurl.com/2yjmtbvz>

2. Svitlana M. Zadorozhna, **Irina V. Aristova**, Iryna Yu. Tatulych, Pavlo S. Ivanitskyi, Pavlo S. Ivanitskyi. Issues and challenges of regulation of relations on the Internet to guarantee adherence to human rights. *Rivista di Studi sulla Sostenibilità*. 2025. № 2. P. 251-268. <https://doi.org/10.3280/riss2025oa19632>. URL: <https://tinyurl.com/26aavs2c>

3. Shchyrskaya V., **Aristova I.**, Ovcharenko, R., Grytsyshen, D., & Svintsytskyi, A. (2025). Legal Aspects and State Regulation of the Use of Artificial Intelligence. *Journal of Sustainable Competitive Intelligence*. 2025. Vol. 15. P. 2-21. <https://doi.org/10.37497/eagleSustainable.v15i.533>

4. **Арістова І. В.**, Ткаченко В. В. Екологічний порядок денний у сфері цифрових прав: право на інформацію про екологічний слід продуктів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. Випуск № 01. Ч. 2. С. 161-168. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.2.25>. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2026/02/APP_01_2026_part-2-1.pdf

5. **Арістова І.В.**, Павловський В.А. Правове забезпечення сталого розвитку в умовах глобальної цифровізації: генеза правових актів ООН, досвід для України. Приватне та публічне право. 2026. № 1. С.86-100. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5666.2026.1.13>

6. **Арістова І. В.**, Ткаченко В.В. Адаптація національного законодавства у сфері штучного інтелекту до законодавства Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 58-62. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-3/10> URL: https://lsej.org.ua/3_2026/12.pdf

7. **Арістова І. В.**, Кравченко І. О. Розвиток юридичних технологій («legal tech») в епоху штучного інтелекту: міжнародний досвід та Україна. Право.UA. 2026. № 2. С.205-211. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2026.2.26>

8. **Арістова І.В.** Роль Принципів державного управління Програми SIGMA у формуванні сталого публічного управління в Україні в умовах цифрової трансформації та європейської інтеграції: організаційно-правові орієнтири. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку. Колективна монографія. м. Рига, Латвія. Видавництво «Baltija Publishing» 2026. С. 1-20 DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-1>
9. **Chernadchuk T. O.** Окремі питання фінансово-правового забезпечення соціального захисту в системі публічного управління на національному і міжнародному рівні. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку : наукова монографія. Рига, Латвія: «Baltija Publishing», 2026.. С. 566 – 591. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-29> URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/694>
10. **Aristova I.V.,** Kotvyakovskiy Yu.O., Klochko A.M., Utilizing artificial intelligence to safeguard against corruption in Ukraine. *Приватне та публічне право*. 2025. № 2. С.36-41. DOI: 10.32782/2663-5666.2025.2.6. URL: <https://tinyurl.com/2cp386hg>
11. **Арістова І.В.** Стратегія цифрової трансформації ЄС у сфері публічного управління: правові та технологічні орієнтири для України. *Наше право*. 2025. № 3. С.230-236. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.3.31>
12. **Арістова І.В.** Роль інформаційної сфери та науки «інформаційне право» у досягненні цілей сталого розвитку в умовах цифрової трансформації в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 4. Ч. 2. С. 92-96. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.14>
13. **Чернадчук Т.О.,** Томурко В.О.. Європейський досвід цифровізації соціального забезпечення та його імплементація у фінансово-правові засади публічного управління в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство.Електронне наукове видання. 2025. № 5. Частина 2. С. 371-375. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.2.57> URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/10/APP_05_2025_part-2.pdf
14. Віта Ткаченко, **Тамара Чернадчук.** Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері публічного управління. *Соціологія права*. 1-2 / 2025. С. 208-213 DOI <https://doi.org/10.37687/2413-6433.2025-1.36> URL: http://soclaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2025/1/1_2025.pdf
15. Іван Кравченко, **Тамара Чернадчук.** Організаційно-правові засади впровадження цифрових адміністративних послуг як напрям вдосконалення публічного управління. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 3. С. 291-294. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/67> URL: http://www.lsej.org.ua/3_2025/69.pdf
16. **Чернадчук Т.О.** Окремі питання правових засад здійснення державного контролю як функції публічного управління в умовах цифрової трансформації України на шляху до Європейського Союзу. *The Future of Science, Technology and Economy: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference*. March 19-21, 2025. Sofia, Bulgaria. С. 186-190. DOI: 10.70286/ISU-19.03.2025 URL: https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2025/03/Sofia_Bulgaria_19.03.25.pdf
17. **Арістова І.В.,** Ключко А.М. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні в контексті сталого розвитку та викликів воєнного часу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 8. С. 558-562. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/133>
18. Kostenko O.M., Bieliakov K.I., Tykhomyrov O.O., **Aristova I. V.** «Legal personality» of artificial intelligence: methodological problems of scientific reasoning by Ukrainian and EU

- experts. *AI & Society*. 2023. Volume 39. P. 1683-1693 (2024). URL: <https://doi.org/10.1007/s00146-023-01641-0> URL: <https://tinyurl.com/297smtxo>
19. Leheza Y., Shablysty V., **Aristova I.V.**, Kravchenko I.O., Korniakova T. Foreign experience in legal regulation of combating crime in the sphere of trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues and precursors: administrative and criminal aspect. *Journal of drug and alcohol research*. 2023 № 12 (4). P.1-8. DOI: 10.4303/JDAR/236240. URL: <https://tinyurl.com/28wctqrpj>
20. **Арістова І.В.**, Кузнецова М.Ю. Напрямки вдосконалення кримінально-правової охорони сфери інтелектуальної власності в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 651-654 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/154>
21. **Арістова І. В.** Національний механізм реалізації цілей сталого розвитку в умовах інформаційного суспільства в Україні: роль юридичного механізму та його складових. Сучасна парадигма публічного та приватного права в умовах сталого розвитку : наук. монографія. Riga : Baltija Publishing, 2023. Vol. 1. P. 1–31. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-1>.
22. **Арістова І.В.** Роль принципів цивільного процесуального права в судовій правотворчості сучасного правосуддя. Право і суспільство. 2023. № 1. С. 40-46. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.1.6> URL: <https://goo.su/pp8TBAP>
23. Utkina, M.; Bondarenko, O.; **Chernadchuk, T.**; Chernadchuk, O. Intellectual Property Rights on Objects Created by Artificial Intelligence. *Law, State and Telecommunications Review*, [S. l.], v. 15, n. 1, p. 85–105, 2023. DOI: 10.26512/lstr.v15i1.41729. URL: <https://periodicos.unb.br/index.php/RDET/article/view/41729/36772>
24. **Арістова І.В.**, Роговенко О.В. Історичні передумови можливості розпорядження, володіння та користування землями в Україні в умовах повного обігу, деякі аспекти публічного адміністрування. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 7. С.587-589. DOI 10.32782/2524-0374/2022-7/142 URL: http://lsej.org.ua/7_2022/142.pdf
25. **Арістова І.В.**, Кравченко І.О. Правова природа цивільно-правового спору та її вплив на судову правотворчість. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 85-88. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/19>
26. **Chernadchuk, T.**, Yasynok, D., Gordieiev, V., Klietsova, N., & Boiko, V. (2022) The European court of human rights, its judicial lawmaking and its impact on the case law of national courts. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*, 12(1), XXVII, 176-180.

6.1.4. Нормативно-правова база

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2026).
2. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-r#Text> (дата звернення 19.05.2026).
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року : ратифікована Україною 17 лип. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 12.05.2026).
4. Національна економічна стратегія на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів

України від 03.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text> (дата звернення 19.05.2026).

5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення 19.05.2026).

6. Орхуська конвенція : ратифікована Законом України від 06 лип. 1999 р. № 832-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text (дата звернення: 12.05.2026).

7. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 верес. 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

8. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28 лют. 2019 р. № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

9. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

10. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20 берез. 2018 р. № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

11. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23 трав. 2017 р. № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

13. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01 лип. 2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

14. Про інформацію : Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

15. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

16. Про публічні закупівлі : Закон України від 25 груд. 2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

17. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 1 груд. 2022 р. № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

18. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 р. № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення 19.05.2026).

19. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення 19.05.2026).

20. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення 19.05.2026).

21. Про державні електронні інформаційні ресурси : Закон України від 18.11.2021 р. № 1907-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (дата звернення 19.05.2026).

22. Про управління відходами : Закон України від 20 черв. 2022 р. № 2320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text> (дата звернення: 12.05.2026).

23. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення 19.05.2026).

24. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України

від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text> (дата звернення 19.05.2026).

25. Про енергетичну ефективність : Закон України від 21.10.2021 р. № 1818-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text> (дата звернення 19.05.2026).

26. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення 19.05.2026).

27. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. Дата оновлення: 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.

28. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 18 берез. 2020 р. у справі № 129/1033/13-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88952436> (дата звернення: 12.05.2026).

29. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12.02.2026 р. у справі № 910/2026/26.

30. Постанова Верховного Суду від 12 берез. 2020 р. у справі № 920/383/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88138159> (дата звернення: 12.05.2026).

31. Рішення Конституційного Суду України від 15.01.2026 р. № 2-р/2026.

32. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. : ратифікована Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

33. Regulation (EU) 2024/1781 establishing a framework for setting ecodesign requirements for sustainable products. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj> (дата звернення: 12.05.2026).

34. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 as regards corporate sustainability reporting. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj> (дата звернення: 12.05.2026).

35. European Climate Law : Regulation (EU) 2021/1119. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj> (дата звернення: 12.05.2026).

36. Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj> (дата звернення: 12.05.2026).

37. European Green Deal : Communication from the Commission COM(2019) 640 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640> (дата звернення: 12.05.2026).

38. Paris Agreement to the United Nations Framework Convention on Climate Change, Dec. 12, 2015. URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement> (дата звернення: 12.05.2026).

39. United Nations. Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development. 2015. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda> (дата звернення: 12.05.2026).

40. United Nations Framework Convention on Climate Change, 1992. URL: <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf> (дата звернення: 12.05.2026).

41. Convention on Biological Diversity, 1992. URL: <https://www.cbd.int/convention/text/> (дата звернення: 12.05.2026).

42. Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention), 1998. URL: <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text>

43. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14

December 2022 as regards corporate sustainability reporting (CSRD). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj> (дата звернення: 12.05.2026).

44. ISO 14001:2015 Environmental management systems — Requirements with guidance for use. Geneva : International Organization for Standardization (ISO), 2015.

45. UN Big Data for Sustainable Development. How data science and analytics can contribute to sustainable development. New York : UN Global Pulse, 2017. URL: https://www.un.org/en/pdfs/Bigdata_SDGs_single_spread_2017.pdf (дата звернення: 21.05.2026).

46. UNESCO. Guidance for generative AI in education and research. 2023. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693> (дата звернення: 21.05.2026).

47. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj> (дата звернення 19.05.2026).

48. Council of Europe Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the Rule of Law, 2024. URL: <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence> (дата звернення 19.05.2026).

49. UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. Paris : UNESCO, 2021. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381137> (дата звернення 19.05.2026).

50. OECD Principles on Artificial Intelligence, 2019. URL: <https://oecd.ai/en/ai-principles> (дата звернення 19.05.2026).

51. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection Regulation — GDPR). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> (дата звернення 19.05.2026).

52. Public Governance Review: Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2024. URL: <https://www.oecd.org/ukraine/>.

53. Case of ships waste oil collector b.v. and others v. the Netherlands (2799/16 and 3 others) from 01.04.2025. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr>.

54. European Declaration on Digital Rights and Principles for the Digital Decade. Brussels, 2023. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> (дата звернення 19.05.2026).

55. United Nations General Assembly Resolution A/RES/76/300 “The Human Right to a Clean, Healthy and Sustainable Environment”. New York, 2022. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3983329> (дата звернення 19.05.2026).

56. Universal Declaration on Bioethics and Human Rights. Paris : UNESCO, 2005. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000146180> (дата звернення 19.05.2026).

57. Rome Statute of the International Criminal Court. Rome, 1998. URL: <https://www.icc-cpi.int/resource-library/documents/rs-eng.pdf> (дата звернення 19.05.2026).

58. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Rome, 1950. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_eng (дата звернення 19.05.2026).

59. United Nations. Pact for the Future. 2025. Sept. 27. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/pact_for_the_future_adopted.pdf

60. OECD Framework for Anticipatory Governance of Emerging Technologies. Paris : OECD Publishing, 2024. URL: <https://www.oecd.org> (дата звернення: 12.05.2026).

61. Urgenda Foundation v. State of the Netherlands. Supreme Court of the Netherlands, 2019.

62. Paris Agreement to the United Nations Framework Convention on Climate Change. 2015. Dec. 12. URL: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>
63. ISO/IEC 42001:2023 Artificial intelligence — Management system. Geneva : International Organization for Standardization, 2023.
64. Digital Services Act : Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj> (дата звернення 19.05.2026).
65. Digital Markets Act : Regulation (EU) 2022/1925 of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj> (дата звернення 19.05.2026).
66. Charter of Fundamental Rights of the European Union, 2012/C 326/02. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT> (дата звернення 19.05.2026).
67. OECD. Classification Framework for AI Systems. Paris : OECD Publishing, 2022. DOI: 10.1787/cb6d9eca-en
68. Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 on establishing the Ukraine Facility. URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>.
69. European Declaration on Digital Rights and Principles for the Digital Decade, 2023. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> (дата звернення 19.05.2026).
70. Directive (EU) 2024/1760 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on corporate sustainability due diligence (CSDDD). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>.
71. Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023 on the promotion of energy from renewable sources. Official Journal of the EU. 2023. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/2413/oj>.
72. Digital Services Act : Regulation (EU) 2022/2065. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj> (дата звернення 19.05.2026).
73. Digital Markets Act : Regulation (EU) 2022/1925. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj> (дата звернення 19.05.2026).
74. OECD Recommendation on Artificial Intelligence, 2019. URL: <https://oecd.ai/en/ai-principles> (дата звернення 19.05.2026).
75. OECD. Public Governance Review: Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2024. URL: <https://www.oecd.org/ukraine/> [Snippet history].
76. SGS. International Railway Industry Standard (IRIS) Certification Services. 2024. URL: <https://www.sgs.com/en-ch/services/iris-certification-services>.
77. UNIDO & Ukraine. Green industrial recovery programme for Ukraine 2024–2028. Official Report. 2024. URL: https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2024-08/UKR_Green_industrial_recovery.pdf.
78. Ecodesign for Sustainable Products Regulation : Regulation (EU) 2024/1781 of the European Parliament and of the Council. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj> (дата звернення 19.05.2026).
79. Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Montreal : Secretariat of the Convention on Biological Diversity, 2022. URL: <https://www.cbd.int/gbf/> (дата звернення 19.05.2026).
80. United Nations Framework Convention on Climate Change, 1992. URL: <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf> (дата звернення 19.05.2026).
81. Паризька угода від 12 грудня 2015 року : ратифікована Законом України від 14.07.2016 № 1469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 35. Ст. 595. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l61#Text.

82. Ukraine 2024 Report : Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. 2024. Oct. 30. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/1924a044-b30f-48a2-99c1-50edeac14da1_en

83. UNESCO. Science Report 2021: The Race Against Time for Smarter Development. Paris : UNESCO Publishing, 2021. URL: <https://www.unesco.org/en/science-report> (дата звернення: 12.05.2026).

84. World Economic Forum. The Future of Law and Justice in the Age of AI. Geneva : WEF, 2025.

6.1.5. Веб- та електронні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/ URL:<http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index/>

2. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-сайт/ URL:<https://www.kmu.gov.ua/>

3. Міністерство закордонних справ України: офіційний веб-сайт/ URL:<http://mfa.gov.ua/ua>

4. Міністерство цифрової трансформації України. офіційний веб-сайт/ URL:<https://thedigital.gov.ua/>

5. Президент України: офіційний веб-сайт/ URL:<http://www.president.gov.ua/>.

6. Організація Об'єднаних Націй: офіційний веб-сайт/ URL: <https://www.un.org/en/>

6.2.Додаткова література

1. Сабовчик А. І., Попович А. М. Визначення поняття та цілі сталого розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 415–418. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.61>.

2. Rahimova M. S. Universal legal standards of sustainable sociality from the context of the right to a decent life. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 336–344. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.49>.

3. Доронін І. М., Белєвцева В. В. Інформаційно-правові проблеми у контексті концепції сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 13–21. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3\(54\).340401](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3(54).340401).

4. Чала В. С. Генезис концепції сталого розвитку як динамічна реакція на виклики індустріальної епохи. Економічний простір. 2022. № 182. С. 7–16.

5. Demyanchuk T., Ihnatiuk O. et al. Analysis of Theoretical and Practical Aspects of Legal Responsibility and Criminal Justice as SDG'S. Journal of Lifestyle and SDGs Review. 2024. Vol. 4. P. 1–19.

6. Баранов О. А. Трансформація правових систем – засаднича умова сталого розвитку. Інформація і право. 2023. № 2 (45). С. 9–32.

7. Воронкова О. І. Інформаційна сфера України в умовах сталого розвитку. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 574–579. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/135>.

8. Лелеченко А. П. Феномен поняття «сталий розвиток». Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1649>

9. Матюшина О. В. Українська актуалізація справедливості в глобальній кліматичній політиці. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 87, ч. 4. С. 205–214. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.43>.

10. Стрельцов Є. Л. Інноваційне дослідження феномену соціально-правового імперативізму. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 11. С. 336–340. DOI:

<https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/69>.

11. Янчук Н. Д. Роль права у забезпеченні концепції сталого розвитку. Екологічне право. 2024. Вип. 1-2. С. 58–62.
12. Риндюк В. І. Система права в контексті сучасних підходів до праворозуміння. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2022. Вип. 70. С. 59–63.
13. Зубко В. В., Чербаджи Ю. Г. Роль фінансового права у забезпеченні сталого розвитку в Україні: зелена економіка та інвестиції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 3. С. 312–318. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.3.47>.
14. Груба С. В. «Зелена економіка» як спільний об'єкт еколого-правового та господарсько-правового регулювання. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 235–239. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/53>.
15. Коваленко В. В. Інноваційний розвиток економіки в умовах сталого розвитку України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 231–233. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/52>.
16. Єремєєва Н. В. Наукова концепція модернізації правового забезпечення сталого інвестування: методологічний аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 5. С. 118–121. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-5/25>.
17. Баранов О. А. Право як інструмент цивілізаційного оновлення: від економіки споживання до економіки результату. Інформація і право. 2025. № 4 (55). С. 41–55. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.4\(55\).346356](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.4(55).346356).
18. Дубняк М. В. Відкриті дані та пояснювальний штучний інтелект: правові перспективи. Інформація і право. 2024. № 2 (49). С. 102–117. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.2\(49\).306147](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.2(49).306147).
19. Іваній О. М. Впровадження штучного інтелекту та цифрових технологій у сфері наукової діяльності: проблеми та шляхи правового регулювання. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 270–284.
20. Оніщенко Н. М. Правотворчість: від методологічних засад до практичного призначення. Scientific Collection «InterConf». 2023. № 150. С. 318–325. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.3.17>.
21. Костицький М. В. Методології пізнання в юриспруденції як науково-практичному комплексі. Нове українське право. 2023. № 2. С. 104–107. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/462/413> [джерела курсу].
22. Бандурка С. С. Методологія та методи дослідження адаптації законодавства України до права Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 12–16. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/1>.
23. Стрельцов Є. Л. Раціональний дискурс про кримінальне право : монографія. Київ : Інтер Прес, 2024. 305 с.
24. Боброва Т. А. Негативна правотворчість та її роль в удосконаленні сучасного права : дис. ... д-ра філос. : 081 Право. Одеса : НУ «ОЮА», 2023. 208 с.
25. Дудченко В. В., Пасечник О. В. Тенденції розвитку сучасного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 598–601. URL: http://lsej.org.ua/2_2023/145.pdf.
26. Жердєв В. К., Романов М. Ю. Позитивне право як система встановлених державою норм та його обмеженість у сучасних умовах. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 248–252.

27. Марчук О. Справедливість як вимір суттєвості порушень: виклики перед кримінальною юстицією. 2024. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/zmi/1555203/>.
28. Берназюк Я. О. Особливості застосування критерію «якість закону» під час вирішення публічно-правових спорів. Право і суспільство. 2020. № 5. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.5.1>.
29. Савинський С. М. Співвідношення принципу правової визначеності з іншими принципами права. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 51–54. URL: http://lsej.org.ua/11_2024/11.pdf.
30. Головач Г. О. Валідність та дія м'якого права : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право». Одеса : МГУ, 2021. 215 с.
31. Karmaza O. O., Kusherets D. V. Legal and regulatory sources of artificial intelligence regulation: Ukraine, the European Union, the USA and China. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 8. С. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-8/2>.
32. Стець О. М., Толстих А. Б., Боброва Т. А. Трансформація джерел права в умовах глобалізації: вплив негативної правотворчості. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 64–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/13>.
33. Юзько Т. М., Слугоцька В. М., Швець Л. В. Судова практика та правові позиції Верховного Суду як джерела права в умовах правової невизначеності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 454–458. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.1.65>
34. Кабальський Р. О. Перспективи модернізації цивільного судочинства засобами штучного інтелекту. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 116–118. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/24>.
35. Курбанова А. Р. Підстави відступу Верховного Суду від існуючої правової позиції: практичні підходи. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 508–512. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/123>.
36. Стрельцов Є. Л. Юридична комплементарність: інноваційна наукова концепція. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 415–420.
37. Павлюк А. Г. Хиткі норми І: історія, теорія та експертне значення моделі трьох кандидатів. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 317–321. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-9/67>.
38. Сопілко І. М. Взаємозв'язок моралі і права: українські правові традиції та типологія раціональності. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 1. С. 20–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-1/3>.
39. Сидоренко О. О., Луценко О. О. Мораль як регулятор поведінки в умовах правової невизначеності. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 12. С. 26–30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-12/4>.
40. Бліхар М. М. Праксеологічна парадигма впровадження європейських принципів правовладдя у суспільно-правову систему України. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 11. С. 422–425. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/90>.
41. Стаднік І. В., Михайліна Т. В. Справедливість як основоположний правовий принцип: історична еволюція та сучасне значення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. № 90(1). С. 137–148. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.1.19>.
42. Устименко В. А. Адаптація національного законодавства до права Європейського

Союзу: виміри стійкості : монографія. Київ : Академперіодика, 2025. 452 с..

43. Бєлєвцева В. В. Інформаційно-правові проблеми у контексті концепції сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 13–21. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3\(54\).340401](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.3(54).340401).
44. Гафич І. І. Принцип вільної оцінки доказів у юридичному академічному письмі: методологічно-правова детермінація та епістемологічні засади. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 20–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/3>.
45. Липівський В. В. Законність нормативно-правових актів: методологія пізнання. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 23–26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/4>.
46. Kostenko O. AI law model for ethical legislation: strategic recommendations for the regulation of artificial intelligence. SciFormat Publishing Inc. 2026. 272 p. DOI: 10.69635/978-1-0690482-5-7.
47. Мельник Я. Я. Правотворчість як феномен соціального права. Нове українське право. 2025. Вип. 1. С. 47–55. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.1.3>
48. Паталаха І. О. Методологія дослідження права на справедливий суд та механізму його забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 38–44. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-11/6
49. Гетьман А. П. Екологічне право України : підручник. Харків : Право, 2021. 552 с.
50. Козюбра М. І. Теорія права та її роль у формуванні сучасного юридичного мислення. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2021. Т. 8. С. 3–15.
51. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України : підручник. Київ : Істина, 2020. 584 с.
52. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник. Тернопіль : Терно-граф, 2018. 804 с.
53. Погребняк С. П. Основоположні принципи права. Харків : Право, 2008. 240 с.
54. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права : навч. посібник. Львів : ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.
55. Ковальський В. С. Охоронна функція права як соціальний правовий феномен : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2010. 479 с..
56. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. 4-те вид., доповн. і переробл. Київ : Правова єдність, 2014. 525 с.
57. Узунова О., Артёмов Є. Аналіз статті 368 Кримінального кодексу України на відповідність вимогам юридичної техніки, гуманності й верховенства права. Вісник Національної академії правових наук України. 2015. № 1 (80). С. 141–150.
58. Бєлєвцева В. В. Інформаційно-правові проблеми у контексті концепції сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 13–21.
59. Мацелюх І. А., Єрмольєва К. А. Адаптація законодавства України зі стандартами ЄС у сфері організації та проведення профілактичних щеплень: виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 1. С. 179–183.
60. Дубняк М. В. Функції права в епоху штучного інтелекту. Інформація і право. 2025. № 2 (53). С. 56–70.
61. Бережний І. С. Трансформація правосвідомості під впливом цифрових технологій: виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 17–19.
62. Онищук І. І. Теоретична й прикладна сутність функцій правового моніторингу.

Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2015. Вип. 32. Т. 1. С. 64–67.

63. Шутак І. Д. Правовий моніторинг: застосування прогностичного методу. Філософські та методологічні проблеми права. 2014. № 2. С. 56. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/149771ff-dc26-45d3-a1b2-7de3d82b7178/content>.

64. Берназюк Я. О. Принцип пропорційності (дотримання балансу) як важлива складова верховенства права : навч. програма. Національна школа суддів. 2024. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2024/114_principle_of_proportionality_ber_naziuk.pdf.

65. Ванджурак Р. В. Розсуд суб'єктів правозастосування як форма реалізації функцій держави. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 8. С. 281–284.

66. Водяніков О. Концепція інтересу в конституційному праві: до питання розуміння понять «суспільний інтерес» та «особливе суспільне значення». Український часопис конституційного права. 2020. № 4. С. 9–46. URL: <https://www.constjournal.com>.

67. Раїмов Р. І., Пасічник А. В. Особливості публічного інтересу. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 2. С. 150–153

68. Пасечник О. Метамоделістське праворозуміння як рефлексія коливань сучасного права. Юридичний вісник. 2022. Вип. 2. С. 16–22.

69. Сухий Д. В. Трансформаційні процеси в Україні в умовах війни. Публічне урядування. 2024. № 1 (38). С. 79–84. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-1\(38\)-10](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-1(38)-10).

70. Ennan R. E. Digitalization of Law and formation of Digital Law. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 83. Ч. 1. С. 200–205. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.29>

71. Коваленко В. В. Концептуалізація державної політики щодо економічної безпеки сталого розвитку економіки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85, ч. 2. С. 347–351. DOI: [10.24144/2307-3322.2024.85.2.52](https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.52).

72. Балашов А. Концепція сталого розвитку в глобальному вимірі та її управлінська операціоналізація. Державне управління та місцеве самоврядування. 2009. Вип. 3(3).

73. Тихомиров Д. О., Старицька О. О. Юридичне конструювання поняття державної політики в загальнотеоретичній юриспруденції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 87, ч. 1. С. 13–18. DOI: [10.24144/2307-3322.2025.87.1.3](https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.1.3)

74. Грачук В. С. Роль державних органів у регулюванні відновлюваної енергетики: законодавчі та адміністративні інструменти. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 69–73. DOI: [10.32782/2524-0374/2024-11/12](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/12)

75. Грищенко О. П. Правові засади екологічної політики України. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 226–229. DOI: [10.32782/2524-0374/2025-4/53](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/53).

76. Камінська Н. В. Функція забезпечення кліматичної політики держави: досвід зарубіжного і міжнародно-правового регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85, ч. 1. С. 78–82. DOI: [10.24144/2307-3322.2024.85.1.10](https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.1.10)

77. Дзюба Г. М. Концепція «New Public Management»: основні елементи. Галицький економічний вісник. 2023. № 4 (83). С. 141–151. DOI: [10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.141](https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.141)

78. Дубняк М. В. Е-урядування, Smart-управління та GovTech: проблеми правового забезпечення цифровізації публічного адміністрування. Інформація і право. 2025. № 3 (54).

С. 86–103. DOI: 10.37750/2616-6798.2025.3(54).340494

79. Головащенко О. С. Трактуння Good Governance як особливої форми організації публічного управління в сучасній вітчизняній науці. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 47–50. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-10/7

80. Заярний О. А. Впровадження принципів ефективного демократичного управління в Україні на основі європейського досвіду. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 5. С. 190–193. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-5/42

81. Брижко В. М. Модель належного врядування (Good Governance) та належного управління (Good Administration) у європейському просторі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85, ч. 2. С. 16–20.

82. Колпаков В. К. Морфологічна концепція адміністративного права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2026. Вип. 88, ч. 3. С. 166–169. DOI: 10.32782/2524-0374/2026-1/37

83. Мельник В. І. Адміністративно-правові засади організації та функціонування системи економічної безпеки України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 85, ч. 2. С. 347–351. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.85.2.52

84. Волкова Ю. А. Принципи адміністративного права та процесу в сучасній правовій системі України: тенденції, виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 7. С. 133–136. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-7/29

85. Оксютенко К. В. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання розвитку електронного урядування в Україні в умовах європейської інтеграції. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 287–290. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-10/65.

86. Максименцева Н. О. Співвідношення принципів адміністративного права та принципів державного управління. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С. 115–118.

87. 5. Українські реалії та виклики публічного управління

88. Баймуратов М. О., Кофман Б. Я., Єфремова Н. В. Формування управлінської парадигми діяльності органів місцевого самоврядування України щодо повоєнного відновлення територіальних громад. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2026. Вип. 89, ч. 1. С. 25–29. DOI: 10.24144/2307-3322.2026.89.1.4.

89. Луцьо В. В., Тимчак В. В. Цифровізація землеустрою в контексті адміністративної процедури. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 2. С. 207–210. DOI: 10.32782/2524-0374/2026-2/46

90. Власенко Ю. Л., Бевз О. В. Регіональна кліматична політика в контексті зеленого повоєнного відновлення України: стратегічне планування та правове забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 2. С. 157–161. DOI: 10.32782/2524-0374/2026-2/34

91. Сухонос В. В. Нормативне забезпечення взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері постконфліктного відновлення: системні дефіцити. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 68–71. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-10/14.

92. Марачук А. В. Правове регулювання участі органів місцевого самоврядування у процесах повоєнної відбудови країни. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 134–137. DOI: 10.32782/2524-0374/2026-3/23

93. Оніщенко Н. М. Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства. Правова держава. 2023. Вип. 34. С. 12–21.

94. Колодій А. М. Філософія прав людини у ХХІ столітті. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 340 с.
95. Бєлова М. В., Бєлов О. М. Репродуктивні права як складова прав четвертого покоління: теоретико-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 1. С. 115–121.
96. Власенко В. П., Бєсклеткіна М. Ю. Напрями розвитку прав та обов'язків людини і громадянина в сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 1. С. 30–36. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.5>.
97. Красногор О. В. Права людини як об'єкт адміністративно-правового дослідження. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 2. С. 458–462.
98. Панчук І. О. Теоретико-правова характеристика реалізації права людини на правову освіту в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 11. С. 35–38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/5>.
99. Продан В. І. Цифрове забуття як проєкція п'ятого покоління прав людини: до формування нового правового інституту. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 247–251.
100. Бєлов Д. М., Переш І. Є., Покорба І. Цифрові права людини: доктринальні засади. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 2. С. 110–115.
101. Пугач А. О. Екологічні права людини, людства і майбутніх поколінь: Quo vadis, Humanus? Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 363–367. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/85>.
102. Ромців О. Право на мир: основні проблеми реалізації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 1. С. 264–269.
103. Богініч О. Л. Право на мир у парадигмі колективного та індивідуального суб'єктів: дуалізм підходів. Альманах права. 2023. Вип. 14. С. 195–200.
104. Тихомиров О. О. Класифікація інформаційних прав людини: розвиток підходів. Інформація і право. 2022. № 1 (40). С. 46–53.
105. 5.3. Екологічні, інформаційні та цифрові права
106. Харитонova О. І. Поняття та зміст права на цифровий образ. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія. Одеса : Фенікс, 2026. С. 6–16.
107. Гайдук К. Ю. Здійснення та захист права на безпечне довкілля в умовах збройної агресії РФ. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 78–81. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/15>.
108. Колб С. О., Пирого І. С. Інформаційні права людини в цифровому просторі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 216–221.
109. Балацька О. Р., Кушнір І. М. Принцип верховенства права в епоху цифровізації. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 11–16.
110. Кравчук С. М. Техногенна людина майбутнього — свобода чи суб'єктивне право (теоретико-правові та філософські роздуми). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 94–104.
111. Добкіна К. Р. Баланс між правом на безпеку і правом на приватність: теоретичний аналіз у контексті цифрової епохи. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 8. С.

252–256. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-8/66>.

112. Корж І. Ф. Правова безпека як критерій стану правового життя : монографія. Київ : Політія, 2024. 408 с.

113. Рагімова М. С. Універсальні правові стандарти стійкого суспільства у контексті права на гідне життя. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 336–344.

114. Золотар О. О. Поняття та зміст категорії «інформаційна безпека людини». Інформація і право. 2021. № 1 (36). С. 73–82.

115. Бутченко Т. І., Краснокутський О. В. Право молоді на соціальний захист: принципи інституційного дизайну механізмів реалізації. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 11. С. 394–398.

116. Смирнова Т. С. Методологічні засади реформування законодавства про цифрові права дитини в контексті гармонізації з правом ЄС на основі ризико-орієнтованого підходу. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 62–66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-9/58>.

117. Венгер В., Кошман А. Права людини в цифрову епоху: процедурні гарантії та судовий захист. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2025. Т. 16. С. 18–28.

118. Ігнатуша В. В. Правове регулювання принципів прозорості та підзвітності систем ШІ в ЄС: сучасний стан та перспективи розвитку. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 1. С. 265–270.

119. Ковтун О. М. Законодавство щодо забезпечення екологічної безпеки в Україні: сучасний стан, проблеми, напрями реформування. Нове українське право. 2025. Вип. 3. С. 119–125. URL: <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.3.15>.

120. Омаров А. А. Екологічна безпека як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 1. С. 183–185. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-1/39>

121. Легеза Ю. О., Гусар О. А. Принцип запобігання шкоді довкіллю як основа інституційної спроможності у сфері управління відходами: перспективи розвитку національного законодавства. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 243–246. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-3/50>.

122. Палетич Д. С. Особливості правового регулювання екологічних відносин під час дії воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 11. С. 142–146. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/29>.

123. Suietnov Y. The Concept of Ecosystem Services in Ukrainian Environmental Legislation. Grassroots Journal of Natural Resources. 2024. Vol. 7(2). P. 370–392. URL: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.070219>.

124. Микієвич М. М., Андрусевич Н. І. Європейське право навколишнього середовища : навч. посібник. Львів, 2024 (оновлене вид.). 256 с.

125. Обіюх Н. М. Правові проблеми екологізації сільського господарства у світлі стратегії сталого зростання: сучасний стан та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 87, ч. 2. С. 237–246. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.2.36>.

126. Терехов М. І. Принцип сталого розвитку агросфери як аграрно-правова категорія. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 193–196. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-8/42>.

127. Кашкіна В. А., Литовченко М. О. Екологічні аспекти права землекористування.

Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 219–222. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/49>.

128. Беляневич О. А., Качмар О. Й. Судовий захист інтересів територіальних громад від незаконної забудови зелених зон та інших природних територій. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 134–139. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2026-3/26>.

129. Солодан К. В., Мойсей Г. Г. Право на безпечне навколишнє природне середовище в практиці Європейського суду з прав людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 2. С. 301–312.

130. Костюк У. І. Судові органи як суб'єкти адміністративно-правового захисту права громадян на безпечне для життя та здоров'я довкілля в Україні : дис. ... PhD : 081 Право. Львів : ЛПІ, 2025. 271 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2025/radaphd/29993/disertaciya-kostyuk-ui-2.pdf>.

131. Болдіжар С. О., Пішта В. І. Право на безпечне для життя та здоров'я довкілля у практиці Верховного Суду. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 602–605.

132. Бредіхіна В. Л. та ін. Особливості використання технологій штучного інтелекту в управлінні природними ресурсами та забезпеченні екологічної безпеки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 2. С. 186–194. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.2.25>.

133. Лозо О. В. Вплив штучного інтелекту на зміну клімату: еколого-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 225–231. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/51>.

134. Баранов О. А. Цивілізаційна місія цифрових трансформацій. Інформація і право. 2023. № 3 (46). С. 25–41.

135. Дубняк М. В. Адміністративно-правове забезпечення електронних послуг в умовах цифрової трансформації та сталого розвитку. Інформація і право. 2025. № 1 (52). С. 96–111. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/324691>.

136. Коваленко Л. П., Солонінка М. П. Використання штучного інтелекту при оформленні адміністративного акту: переваги та ризики. Слово Національної школи суддів України. 2024. № 4. С. 23–51.

137. Дубняк М. В. Функції держави в епоху ШІ: від автоматизації до агентних систем ШІ у публічних послугах. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 59–67.

138. Лозинський Ю. Р., Павлович-Сенета Я. П. Цифровізація адміністративно-процесуальної діяльності поліції як спосіб підвищення ефективності реалізації державних функцій. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 286–289. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/286>.

139. Марущак А. І. Вплив міжнародних процесів регулювання штучного інтелекту на інформаційне право України. Інформація і право. 2023. № 4 (47). С. 55–61.

140. Ткачук Т. Гармонізація національного підходу до регулювання штучного інтелекту з аспис Європейського Союзу. Штучний інтелект, сучасні технології та право в Україні : монографія / за ред. О. А. Костенка. Київ ; Одеса : Фенікс, 2026. С. 171–187.

141. Поради з відповідального використання штучного інтелекту публічними службовцями (березень 2025). Міністерство цифрової трансформації України. 2025. URL: <https://ai.thedigital.gov.ua/documents>.

142. Баранов О. А. Екзистенційність визначення парадигми правового регулювання застосування штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2024. № 1 (48). С. 45–61.
143. Ірха Ю. Б. Загрози правам і свободам людини в епоху штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2025. № 4 (55). С. 95–109. URL: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.4\(55\).346356](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2025.4(55).346356).
144. 7.4. Правові ризики цифрової нерівності
145. Верлос Н. В., Коломоєць Т. О. та ін. Цифрова безбар'єрність як правовий інструмент реалізації конституційного принципу рівності та протидії цифровій дискримінації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 4. С. 601–605. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/145>.
146. Довжук І. Цифрова нерівність в інформаційному суспільстві. *Society. Document. Communication*. 2022. № 14. С. 233–252. URL: <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2022-14-233-252>.
147. Миськевич Т. Цифрова нерівність у сучасному суспільстві: український вимір. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 2. С. 147–152. URL: <https://doi.org/10.15421/171877>.
148. Оксютенко К. В. Проблема цифрового розриву та цифрової нерівності в наданні адміністративних послуг. *Інформація і право*. 2025. № 1 (52). С. 106–107.
149. Баранов О. А. Соціальна та цифрова трансформації: джерело правових проблем. *Інформація і право*. 2021. № 3 (38). С. 59–73.
150. Баранов О. А. Трансформація: соціальна & цифрова & правова: монографія у 3-х т. Т. 1. *Порятунок цивілізації: економіка результату*. Одеса : Гельветика, 2022. 272 с..
151. Пилипчук В. Г., Баранов О. А., Гиляка О. С. Проблема правового регулювання у сфері штучного інтелекту в контексті сталого розвитку. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2022. Т. 29. № 2. С. 35–62.
152. Грищенко С. М. Цифрова трансформація та кібербезпека як умови сталого розвитку. *Інформація і право*. 2025. № 3 (54). С. 125–130.
153. Резнік О. М., Горобець Н. С. Адміністративно-правове регулювання «зеленої» економіки в аспекті забезпечення економічної стійкості України: сучасний стан. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 88, ч. 3. С. 35–40.
154. Лозо О. В., Ялі А. І. Новели законодавства ЄС щодо зеленої економіки та перспективи його впровадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 11. С. 250–253.
155. Задихайло Д. Д. Відносини екологічного господарювання як напрям розвитку законодавства України. *Економічна теорія та право*. 2017. № 3. С. 96–107.
156. Поєдинок В. В. Поняття сталого інвестування в праві ЄС. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 10. С. 154–157. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/35>.
157. Якимчук Н. Я., Савенкова В. Г., Житник Ю. В. Правові засади державного стимулювання залучення позабюджетних публічних коштів, «зелених» інвестицій і самозабезпечення для здійснення «зеленого» переходу енергетичного сектору економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 85, ч. 3. С. 205–213.
158. Музика-Стефанчук О. А., Дубко А. С. Стала банківська діяльність як предмет фінансово-правового регулювання. *Нове українське право*. 2024. Вип. 2. С. 80–87.
159. Бевз О. В., Шараєвська Т. А. Формування програми ЄДКІ для здобувачів освіти ОС «Магістр»: прогалини освітнього еколого-правового регулювання (в контексті ESG-

- принципів). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 2. С. 243–248.
160. Симонян А. В. Комплаєнс як інструмент управління ризиками в енергетичному секторі: проблеми та перспективи правового регулювання. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 5. С. 387–389.
161. Повалена М. В. Цифрові технології в управлінні трудовими відносинами у сфері захисту прав інтелектуальної власності: міжнародний досвід та ESG-трансформація. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 197–201.
162. Щербатюк І. О. Концептуальні засади корпоративної соціальної відповідальності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 1. С. 223–228.
163. Петруненко Я. В., Джабраїлов Р. А. Межі державного впливу на економіку в умовах війни у контексті дотримання та реалізації соціально-економічних прав людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 82, т. 1. С. 406–412.
164. Максимович Р. О. Юридичні основи взаємозв'язку соціальної держави та сталого розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 87, ч. 4. С. 273–277.
165. Вовк Д. О., Єфіменко І. А. Економіка і право: проблеми розуміння співвідношення. Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. 2011. № 5. С. 135–146.
166. Гаврилюк О. О. Концептуальні підходи оцінки ефективності правового регулювання відносин у сфері альтернативної енергетики. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 172–179.
167. Ніколенко Л. М. Санація боржника як інструмент залучення сталих інвестицій. Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 2. С. 127–130.
168. Пахомі С. К. Співпраця України з міжнародними організаціями у сфері екологічної безпеки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 87, ч. 4. С. 285–289. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.4.44>.
169. Шерстюк С. В., Шерстюк К. Д. Європейський зелений курс: можливості та виклики для України в реалізації кліматичної політики ЄС. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 186–189. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/41>.
170. Богун В. П. Основні риси кліматичної політики в Європейському Союзі: інституційно-правовий аналіз. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 9. С. 126–134. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/28>.
171. Лозо О. В., Троян А. О. Правове регулювання системи торгівлі викидами парникових газів: досвід ЄС і перспективи для України. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 157–161. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/34>.
172. Марцеляк О. В. Вплив міжнародних організацій на національний правотворчий процес в державах-членах ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 289–292.
173. Берназюк Я. О. Міжнародні організації та установи як учасники правотворчого процесу в Україні. ScienceRise. Juridical Science. 2017. № 2. С. 26–30.
174. Лисак О. М. Поняття та сутність категорії «спеціальні правові режими». Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 8. С. 21–24.
175. Боброва Т. А. Правовідповідність: загальнотеоретична характеристика. Юридичний

науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 47–50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/9>.

176. Галан В. О., Самойлова А. Р. Євроінтеграція аграрного сектора України: виклики та перспективи виконання зобов'язань. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 114–117.

177. Корунчак Л. А. Євроінтеграція: питання адаптації законодавства України до правової системи Європейського Союзу. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 4. С. 14–19. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_2/4-2_2022.pdf#page=14.

178. Чернадчук Т.О., До питання боротьби з кіберзлочинністю в сфері протидії загрози інформаційній безпеці країни в умовах цифрової трансформації. Науковий журнал «Приватне та публічне право». 2021. № 1 С.54-59. http://pp-law.in.ua/archive/1_2021/11.pdf

179. Богдан І. В. Трансформація правової реальності та архітектоніка взаємодії держави і громадянського суспільства в секторі безпеки та оборони України (2022–2026 рр.). Юридичний науковий електронний журнал. 2026. № 3. С. 12–15.

180. Константи́й О. В. Судові реформи в Україні як невинний політико-правовий процес. Нове українське право. 2025. Вип. 3. С. 126–133.

181. Пасічник Н. О., Ріжняк Р. Я. Цифрові гуманітарні науки в історико-правових дослідженнях: перспективи та обмеження. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 17–23.

182. Гусарев С. Д., Власенко В. П. Функціонально-видова характеристика юридичних конструкцій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 1. С. 55–60.

183. Ланде Д. В., Даник Ю. Г., Фурашев В. М. Машинне навчання і право: формування нової наукової парадигми. Інформація і право. 2025. № 3 (54). С. 51–64.

184. Костенко О. В., Журавльов Д. В., Дніпров О. С. та ін. Нові горизонти права: від електронної юрисдикції до модельного кримінального кодексу Метавсесвіту. Інформація і право. 2024. № 2 (49). С. 43–52.

185. Фурашев В. М., Корж І. Ф. Збереження цілісності правового простору в епоху генеративного штучного інтелекту. Інформація і право. 2026. № 1 (56). С. 58–65.

186. Довгань О. Д., Ткачук Т. Ю. Штучний загальний інтелект (AGI): нова глава у глобальному правовому дискурсі. Інформація і право. 2026. № 1 (56). С. 68–74.

187. Антошина І. В., Іванчук В. Є. Правовий моніторинг як основа правотворчої діяльності. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 374–377.

188. Петруненко Я. В. Національна правотворчість у контексті європейських підходів до оцінювання ефективності нормативних актів. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 377–381.

189. Довгань О. Д., Ткачук Т., Лисенко О. Правова легітимність в еру «інформаційного апокаліпсису»: прогностичні моделі. Інформація і право. 2025. № 4 (55). С. 45–61.

Бібліотеки

1. Адреси Web-серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>

2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>

3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>

4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www.comsci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>

5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>

6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.uauni/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
16. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
17. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
19. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
20. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>